

stubbar uttaneftir

Líkaløn

Líkaløn fyrir menn og kvinnur fyrir sama arbeiði, sum var fest í sáttmálan 1973 millum L.O. og donsku arbeiðsgevarnarnar, er nú eisini lög.

Lógin kom í gildi í seinastu viku og fær serliga týðning fyrir tey, sum ikki eru undir sáttmálunum millum L.O. og arbeiðsgevarnarnar. Heldur ein lønmóttakari, at arbeiðsgevarin ikki gongur eftir lóginu, kann hann leggja klagu fyrir dómstól.

Krav um harakiri

Ein japansk høgðrasinna tjóðskaparrorsla hevur kravt, at tann ultra-reaktioneri Yoshio Kodama ger harakiri fyrir at hava tikið við mutri frá amerikansku flogverksmiðjunum, Lockheed. Japanarin hevur tikið við 42 millionum krónum. Tað er frá tí somu flogverksmiðju, at hálends prinsurin, Bernhard, hevur tikið við mutri.

Belgia viðurkennir MPLA

Sum tað seinasta EF-landið viðurkendi Belgia friggjadagin MPLA-stjórnina sum ta einastu loyvu í Angola. Í viðurkenningini heitti Belgia á øll útlensk hervöld um at rýma úr Angola.

Jarðskjálvti á Filippinunum

Ein stórir jarðskjálvti var í mið-Filippinunum friggjadagin, men hann gjørdi ongan størvegis skaða. Tað frættist, at jarðskjálvtin gjørdi mest um seg einar 500 kmuttan fyrir filippinska høvuðsstaðin, Manilla.

50 milj. kr. í mutri

Aftur ein ókendur ikki-amerikanskur »stjórnarembætismaður« er komin fram í ljósið í Lockheed-góluni. Hann er skuldsættur fyrir at hava tikið imóti 50 milj. í mutri í fjør og fyrrarið frá Lockheed-verksmiðjunum.

Tað var amerikanski figgjaráráðgjafarin, William Simon, sum avdúkaði hetta í bankanevndini hjá senatunum í farnu viku.

William Simon upplýsti samstundis, at amerikanska stjórnin hevur avgjørt at steðga útgjaldingini av góðum 25 milj. kr. aftrat til viðkomandi móttakara.

Ford ávarar imóti kommunismum

Amerikanski forsetin, Gerald Ford, hevur tikið undir við uttanríkisráðharra sinum, Henry Kissinger, í ávaring hansara imóti, at kommunistar fáa sæti í stjórnunum, sum hava limaskap í NATO. A einum veljarafundi herfyri

segði Gerald Ford, at hann er harðliga imóti einari tilikari vend í europeiskum politikki, og segði, at hann hevur boðað europeiskum stjórnleiðarum frá hesari støðuni.

— Eg vóni, at tey góðu fólkinu í hesum londum — tað veri seg Italia ella onnur — fara at syrgja fyrir, at tey hava ein av teimum fræslu flokkunum á odda í stjórnunum teirra, segði Gerald Ford.

Fangar leyslætnir í India

Indiski forsætisráðharrin, Indira Gandhi, segði, at semja er um í stjórnini at lata allar politisku mótstöðumenninar leysar, sum hava sitið fongslaðir undir undantaksstöðuni í landinum. Í einari samroðu við franskar rithevdar og forleggjarar skal Indira Gandhi hava sagt, nakrir av mótstöðumennunum longu eru leyslætnir, og at fleiri verða leyslætnir seinni. Eygleiðarar í New Dehli ivast tó í hesum tíðindum, tí teir vita bert um, at Jayaorakhasa Marayan, ein sjúkurlpacifistur, higartil er latin leysur av indisku myndugleikunum.

Skuldsættur fyrir njósning

Almenna sovjettska tíðindastovan, TASS, hevur skuldsætt vestrýtska aðalkonsulin í Leningrad, Alfred Blumenfeld, fyrir njósning.

Skuldsætingin, sum er tað annað sovjettska pressuálop, ið á ein vestrýtskan sendimann eftir einari viku, varð beinanvegin vist aftur av vestrýtsku sendistovuni í Moskva.

Grønendingar sleppa ikki upp í part

Hóast teir eru eins væl kvalifiseraðir sum aðrir, fáa grønendingar ikki loyvi at arbeiða í námum í teirra egna landi. Danir verða tiknir framum, tí teir eru »lættari at tosa við«, sum felagið Greenex málberð seg

Millum 300 og 350 fólk arbeiða í blý- og zinknámnum »Den sorte engel« í Marmorilik í Grønlandi. Bert 35 av teimum eru grønendingar, samstundis sum 160 aðrir væl kvalifiseraðir ikki sleppa upp í part. Tað kemst av tí, at danska-kanadiska námsvinnufelagið Greenex, sum hevur einkarrætt til vinnuna, tekur danir framum, tí teir — eftir felagsins tykki — eru lættari at arbeiða við.

Hetta kemur fram í einari samroðu, sum eitt danskt blað hevur havt við tveir umboðsmenn fyrir grønlandska meginfelagið av arbeiðsmonnum, GAS. Teir báðir eru Odak Olsen, formaður, sum eisini er limur í grønlandska landsráðnum, og Jesn Løberth. At aðrir enn grønendingar fáa arbeiði í grønlandska idnaðinum er ikki ókent fyribrigdi, men í hesum forinum verður harðliga funnist at teimum, sum skipa fyrir, tí eins góð grønlandsk arbeiðsmegi er til taks frammanundan.

Ógreiður sáttmáli

— Í staðin roynir Greenex at útbúgva onnur enn grønendingar, sigur Jens Løberth. Og hetta hendir, hóast tað í sáttmálanum um einkarrætt til námsvinnuna í Marmorilik stendur, at Greenex í mest møgulan mun skal brúka grønlandska arbeiðsmegi. Men hetta orðafellið er flótandi, og tað ræður um at skilja tað rætt. Eftir okkara tykki átti hetta at staðið meiri greitt í sáttmálanum. Tað er einki at ivast í, at lagið verður tað sama í framtíðini, tá oljuboringarnar fara í gongd. siga báðir umboðsmennir fyrir GAS. Tá fara teir, sum ráða fyrir borgum, eisini at brúka aðra enn grønlandska arbeiðsmegi. Tað visir seg, sum tey útlendsku vinnufelagini helst vilja hava útlenska arbeiðsmegi, fyrir á tann hátt at sleppa úttan um arbeiðsmannafelagini. Tað er út frá hesum sjónarmiði, at Odak Olsen hevur skotið upp í landsráðnum — og annars fingið góða undirtøku — at tann grøn-

landska undirgrundin skal koma undir grønlandskan avgerðarrætt. Tástanu kunnu vit kenne okkum tryggja fyrir, at idnaðarlíga menningin í Grønlandi kemur fólk landsins til góðar, sigur Jens Løberth.

Tørvur á útbúgving

Ein stórir tvørleiki í Grønlandi er, at idnaðarlíga menningin er farin skjótari fram enn møgult hevur verið at fylgt við. Tí viðganga Odak Olsen og Jens Løberth, at tað er mikil tørvur á at útbúgva grønendingar.

Odak Olsen sigur, at tann idnaðarlíga menningin er hend, úttan at ætlað varð um víður-skiftini frammanundan. Grønendingurin varð ikki spurður, um hann var til reiðar at fara undir at industrialisera land sitt.

Til tess at sleppa undan, at grønendingurin eisini í framtíðini skal vera áskoðari, maðan industrialiseringin fer fram, hava Odak Olsen og Jens Løberth verið í Noreg og gjørt seg kunnugar við oljuidnaðin har. Tær royndir, sum henda ferðin hevur givið, skal brúkast til grønlandskan fyrirum, tá oljuævintýrið í Grønlandi byrjar.

Av samroðuni við Odak Olsen og Jens Løberth framgongur, at grønlandska fólkid litla og onga ávirkan hevur á, hvussu útviklingurin í landinum skal henda.

Danska fólkatingið og danskur embætismenn hava alt vald á hesum oki. Embætismennin gera liðugtseymaðar loysnir, sum Grønlandsráðið styðjar. Og í grønlandska landsráðnum bendir alt á, at tað, sum ráðið fær borðreitt, góðtekur tað eisini.

Arbeiðaraháskúli

Í Grønlandi er ætlanin at byggja ein arbeiðaraháskúla. L.O. í Danmark hevur jattað at styðja tiltakið við 1,3 milj. kr., meðan danski staturin hevur givið tilsogn um stuðul upp á 50 pst. av byggikostnaðinum. Restin av byggikostnaðinum verður fíggað um grønlandskan peningastovnar. Jesn Løberth sigur í hesum sambandi: — Eftir 25 árum er grønlandska samfelagið broytt frá at vera eitt veiðisamfelag til eitt idnaðarsamfelag. Og tað er hesin útviklingur, sum ger, at við nýðast at útbúgva fólkid í landinum. Samstundis eiga vit ikki at samtykkja við donskum, borgarlígam politikkarum, tá teir siga, at grønendingar hava nóg mikið við einum skúla, sum er tann siðbundni fólkaskúlin. Jesn Løberth upplýsir, at GAS er farið undir at skipa fyrir umfatandi útbúgvinnararbeiði. Soleiðis ganga einir 200 limir til ymisk útbúgvingsarskeið um árið.

-sigurd